

İLKÖĞRETİM OKULU MÜDÜRLERİNİN ETİK LİDERLİK DAVRANIŞLARI GÖSTERME DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Murat Gürkan GÜLCAN* Ali Çağatay KILINÇ**
Osman ÇEPNİ***

Öz

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim okulu öğretmenlerinin görüşlerine göre ilköğretim okulu müdürlerinin etik liderlik davranışı gösterme düzeylerin çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Araştırmaya Karabük il merkezinde bulunan ilköğretim okullarında görev yapan 188 öğretmen katılmıştır. Araştırmada veri toplamak amacıyla "Etik Liderlik Ölçeği" (ELÖ) kullanılmıştır. Verilerin analizinde bağımsız gruplar için t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin, okul müdürlerini etik liderlik davranışlarını göstermede genel olarak başarılı buldukları görülmüştür. Bununla birlikte, öğretmenlerin okul müdürlerinin etik liderlik davranışlarına ilişkin görüşleri cinsiyet ve medeni durum değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermezken, kıdem, branş ve mezun olunan kurum değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar göstermektedir. Ayrıca, okul müdürlerinin iletişim etiği kapsamındaki davranışlarda daha az başarılı olurken, davranışsal etik ve karar vermede etik kapsamındaki davranışları göstermede daha başarılı oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Etik liderlik, okul müdürü, öğretmen

Abstract

The purpose of this study was to examine the level of primary school administrators' ethical leadership behaviors according to different variables. A total of 188 primary school teachers in Karabük participated in the study. "Ethical Leadership Scale" was used to gather data in the study. Results indicated that perceptions of teachers about the ethical leadership behaviors of school administrators are generally positive. There are significant differences in the perceptions of teachers according to their seniority, branch, and the institution that they graduate. In addition, school administrators were found to be less successful in communications ethics, but more successful in behavioral ethics and ethics in decision making.

Keywords: Ethical leadership, school administrator, teacher

Yazışma Adresi:*Yrd. Doç. Dr., Gazi Üniversitesi, Teknik Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Ana Bilim Dalı, Teknikokullar-Ankara, mgulcan@gazi.edu.tr.

** Arş. Gör., Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Ana Bilim Dalı, Teknikokullar-Ankara, cagatay0684@hotmail.com.

*** Arş. Gör., Karabük Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü, ocepni@karabuk.edu.tr

Etik konusu son yıllarda birçok araştırmaya konu olmakta ve pek çok araştırmacının ilgisini çekmektedir (Cranston, Enrich ve Kimber, 2003). Etik, insanların kişisel tercihlerle, töresel, ahlaksal davranış şekilleri ve görüşleri ile ilgili her şeydir (Conaway ve Fernandez, 2000). Aydın (2006) etiğin ahlaki nitelikteki davranış, eylem ve yargıları ilgilendiren bir konu olarak felsefenin bir parçası ve sistematik bir çalışma alanı olduğunu ifade etmiştir. Etik ile yönetim arasındaki ilişki, haklar ve kaynakların dağılımı söz konusu olduğunda ortaya çıkmaktadır. İnsanlar, etik yöneticilik alanında adalet, eşitlik, dürüstlük, tarafsızlık, saygı, sorumluluk, sevgi, bağlılık, uygunluk, hoşgörü, tutumluluk, demokrasi ve açıklık gibi birtakım ilkelere uygun davranılmasını beklerler (Karlı, 2004). Sosyal yaşam içinde, değişme ve gelişmenin tüm toplum üyeleri için yararlı olabilmesi, sosyal uyum ve güvenin oluşturulması açısından eğitim ve etik birlikte olması gereken iki önemli unsur olarak görülmektedir. Diğer yandan etik ve liderlik iç içe geçmiş kavramlar olarak ele alınmakta, etkili liderler etik davranırken, etik bir çevre de etkili liderliği desteklemektedir (Hitt, 1990).

Okulun görevlerinden biri, öğrencilere uygun bir ortam sağlayarak akademik başarıyı arttırmaktır. Bununla birlikte okul, öğrencilerin kişiliklerinin geliştiği ve desteklendiği bir yer olma özelliğine sahiptir. Dolayısıyla, okulda etik standartlar konusunda öğrencilerin eğitilmeleri yaşam boyu kendilerine gerekli olacak kişisel ve toplumsal değerleri edinmeleri açısından önemli görülmektedir (Hughes, 2008). Öte yandan, etik ilkeler doğrultusundan davranışlar sergileyen bir okul yöneticisinden, rüşvet, görevi kötüye kullanma ve adam kayırma gibi olumsuz davranışlara müsaade etmemesi beklenmektedir. Okulda sağlanacak etik bir ortamdan en çok öğrencilerin istifade edeceği düşünüldüğünde öğrencilerin adalet, güven ve sorumluluk bilinci ile yetişmeleri beklenebilir (Turhan, 2007). Bu bağlamda, etik ilkelerin okulda herkes tarafından kabul görmesi ve uygulanması önemli görülmektedir.

Okul müdürlerinin etik liderlik becerileri farklı boyutlarda incelenmektedir. Buna göre *iletişimsel etik*, yönetici ve çalışanlar arasında sağlıklı iletişim ağının kurulması ve çalışanların iş doyumunun sağlanması ile ilgilidir. Çalışanlarına karşı açık sözlü olan, onlara değer veren ve onlarla sağlıklı iletişim kurabilen bir lidere olan güvenin artması beklenmektedir (Yılmaz, 2006). *İklimsel etik*, etkili bir okul iklimi oluşturmak için çalışanlara sahip çıkılması, onların desteklenmesi, düşüncelerin sevgiyi temel alan bir yaklaşımla yayılması, okul kültürünün ve vizyonunun net bir şekilde ortaya konması, çalışanların yaratıcılıklarını maksimum düzeyde ortaya çıkarabilecekleri bir çalışma ortamının hazırlanması ile ilgilidir (Yılmaz, 2005). Okul toplumu, üyelerinin varlığına saygı duyarsa ayrımcılık,

istismar ve saygısızlık gibi istenmeyen davranışlar ortadan kalkar (Aydın, 2006). Bununla birlikte, Schwepker (2001) etik bir örgüt ikliminin ortaya konmasında yöneticinin uyguladığı kural ve prosedürlerde etik çerçevenin dışına taşmaması gerektiğini ifade ederek örgütte etik bir iklimin oluşmasında yöneticinin önemine vurgu yapmaktadır. *Davranışsal etik*, yöneticinin dürüst ve adil davranışlar sergilemesi, örgütteki herkesi eşit görmesi ve herkese eşit muamele etmesine işaret etmektedir. Ayrıca, mesleğe bağlılık, anlayış, inanç, sorumluluk ve başkalarının görüşlerine saygı da etik bir okul müdüründen beklenen diğer özelliklerdir (Hughes, 2008). *Karar vermede etik*, liderin ahlaki açıdan doğru kararlar verebilmesi, doğru ile yanlış ayırt edebilmesi ve verdiği kararlarda etik davranması kapsamında incelenmektedir (Turhan, 2007). Aydın'ın (2006) da ifade ettiği gibi eğitim yöneticisi herkesin beklediği kararlara doğru kararları ayırt edebilmelidir.

Etik Liderlik

Etik değerler tarih boyu insanların doğruyu, güzeli, iyiyi yapmalarını ve nitelikli insan olmalarını sağlamıştır. Bu sebeple, liderlik kurumu etik değerlerle yoğrulmuş, etik değerleri benimsemiş kişilere mahsus olmalıdır. Etik liderliğin temelinde, toplumun tüm üyelerine karşı gösterilmesi gereken saygı, farklı kültürlerle, görüşlere ve düşüncelere tolerans ve adil kaynak dağıtımı gibi unsurlar yatmaktadır (Yılmaz, 2006). Aydın (2002) etik ilkelerin yöneticilerin tartışmaya açık eylem ve kararlardan uzak durmalarını ve yöneticilere eylem ve işlemlerinde doğru yolu bulmalarını sağlamada önemli bir işlevi olduğunu düşünmektedir. Etik lider, örgütünde uygun davranışı pekiştirir ve hedef bilincini oluşturur. Örgütsel bir vizyon oluşturan lider, bu yolu açan olduğu kadar bu yolda en önde yürüyen kişi olmalıdır. Güven ile örgütteki çalışanlara ilham vermek ve verdiği sözde durmak, bir lideri etik lider yapan önemli özelliklerden biridir (Pipkin, 2000). Etik liderin önce kendi bünyesinde birtakım etik değerleri ve ilkeleri barındırması beklenir. Örgütte herkesin uyması ve koruması beklenen normların ve değerlerin oluşturulması etik liderliğin önemli bir boyutu olarak gösterilmektedir (Minkes, Small ve Chatterjee, 1998).

Sergiovanni (1992) etik liderliği liderliğin kalbi olarak ifade etmekte ve okul yönetimi açısından büyük önem taşıyan bir kavram olarak görmektedir. Eğer liderin beyni ve kalbi, elinden ayrılırsa eylemleri, kararları ve davranışları anlaşılabilir. Liderliğin kalbi, liderin değerleri, inançları ve arzularını ifade etmektedir. Öte yandan, Haynes (2002) etiğin okul yönetiminde özel bir yeri olduğunu, gelecek

kuşakların eğitiminden ve onların etiksel olgunluğa ulaşmasından öncelikli olarak okulların ve onların müdürlerinin sorumlu olduğunu ifade etmektedir. Aydın (2006) ise okul müdürünün güçlü bir etik liderlik uygulaması sergileyerek, okulda etik bir hava oluşturması, ayrımcılığa fırsat tanımaması ve eylemlerinde doğruluğu ve ahlakiliği araması gerektiğini ifade etmektedir. Bursalıoğlu (1987) bir ulusun sosyal, ekonomik, siyasi ve kültürel açıdan devamını, çocukların sosyalleşmesini, liderlik yeteneklerinin geliştirilmesini ve nitelikli insan gücünün yetiştirilmesini sağlamada, okulun çok kritik bir yeri olduğunu vurgulamaktadır. Bu bağlamda, okul müdürlerinin böylesi önemli bir kurumun yönetiminde ne düzeyde etik davranışlar sergilediklerinin incelenerek mevcut durumun ortaya konmasının önemli olduğu ve alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim okul müdürlerinin etik liderlik davranışı gösterme düzeylerinin ilköğretim okulu öğretmenlerinin görüşlerine göre incelenmesidir. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır.

1- Okul müdürlerinin etik liderliğin iletişimsel etik, iklimsel etik, davranışsal etik, karar vermede etik boyutlarını gerçekleştirme düzeylerine ilişkin öğretmenlerin görüşleri nedir?

2- Okul müdürlerinin etik liderliğin alt boyutlarına (iletişimsel etik, iklimsel etik, davranışsal etik ve karar vermede etik) uygun davranış gösterme düzeyleri, öğretmenlerin cinsiyetlerine, medeni durumlarına, mesleki kıdemlerine, branşlarına ve mezun oldukları kurum türüne göre farklılık göstermekte midir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, tarama modelinin kullanıldığı betimsel bir çalışmadır. Karasar'a (1994) göre, tarama modelleri, geçmişte ya da halen mevcut olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Karabük il merkezinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilköğretim okullarında görevli öğretmenler oluşturmaktadır. Bu evrenden, oransız

eleman örnekleme yoluyla 8 ilköğretim okulundan seçilen toplam 188 öğretmen araştırmaya katılmıştır. Oransız eleman örnekleme, evrendeki tüm elemanların eşit seçilme şansına sahip oldukları örneklem türüdür (Karasar, 1999). Araştırmada kullanılacak örneklem büyüklüğünün belirlenmesinde $\pm\%5$ duyarlılık için, $z=2$ güven düzeyinde, $p=0.5$ ve $q=0.5$ olarak belirlenmiş ve yeterli örneklemin hesaplanmasında gerekli formül kullanılmıştır (Balcı, 2004; Baş, 2003; Yamane, 2001). Yapılan hesaplama sonucu 188 katılımcının oluşturduğu örneklem evreni temsil için yeterli görülmüştür.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada okul müdürlerinin, etik liderlik davranışları gösterme düzeylerini tespit edebilmek amacıyla, Yılmaz (2006) tarafından geliştirilen “*Etik Liderlik Ölçeği*” (ELÖ) kullanılmıştır. ELÖ, tamamen katılıyorum (5), katılıyorum (4), fikrim yok (3), katılmıyorum (2), kesinlikle katılmıyorum (1), şeklinde cevaplandırılan ve puanlanan 5’li Likert tipi bir ölçektir. Bu beşli ölçeğin değer farkının (5-1), değer yargısına (5) bölünmesi ile elde edilen 0.80’lik aralıklar maddelerin benimsenme düzeyinin sınırlarını belirlemektedir. Buna göre 1.00-1.80 arasında aritmetik ortalamaya sahip olan maddelerdeki benimsenme düzeyi “Kesinlikle Katılmıyorum”, 1.81-2.60 arasındakiler “Az Katılıyorum”, 2.61-3.40 arasındakiler “Fikrim Yok”, 3.41-4.20 arasındakiler “Katılıyorum” ve 4.21-5.00 arasındakiler “Tamamen Katılıyorum” olarak yorumlanmıştır (Karagöz, 2008). Ayrıca Yılmaz (2006) ELÖ’nün güvenilirliğini kestirmek için öncelikle Cronbach Alpha katsayısını kullanmıştır. Ölçeğin toplam güvenilirlik katsayısı .97 olarak bulunmuştur. Dört alt boyutun kendi içlerinde hesaplanan Cronbach’s Alpha güvenilirlik katsayıları, iletişimsel etik .95, iklimsel etik .92, davranışsal etik .90 ve karar vermede etik alt boyutu ise .94 olarak bulunmuştur. Ölçeğin tüm boyutlarında, 44 maddenin madde toplam korelasyonu (Itemtotal) 0.676 ile 0.863 arasında değişmektedir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

ELÖ’den oluşan 200 anket daha önceden tesadüfî olarak belirlenen örneklem grubu içindeki okullara elden ulaştırılmıştır. Bu anketlerden 188 tanesi geri dönmüştür. Sonuç olarak, 188 adet anket değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Verilerin çözümlenmesi SPSS istatistik paket programlarında yapılmıştır. Verilerin

analizi için frekans, yüzde, aritmetik ortalama, t-testi ve tek yönlü varyans analiz hesaplanmıştır. Sonuçlar $p < .05$ düzeyinde test edilmiştir.

Bulgular ve Yorum

Bu araştırmanın ilk alt amacı olan okul müdürlerinin etik liderliğin iletişimsel etik, iklimsel etik, davranışsal etik ve karar vermede etik boyutlarını gerçekleştirme düzeylerine ilişkin dağılım Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1

Etik Liderlik Puanlarının Betimsel Verileri (n = 188)

Ölçekler	Alt Ölçekler	\bar{x}	S
Etik Liderlik	İletişimsel Etik	3.81	.54
	İklimsel Etik	3.84	.62
	Davranışsal Etik	3.96	.50
	Karar Vermede Etik	3.99	.57

Okul müdürlerinin etik liderlik davranışları gösterme düzeylerine ilişkin dağılımı verilen Tablo 1 incelendiğinde, okul müdürlerinin en fazla karar vermede etik ($\bar{x} = 3.99$) ve en az iletişimsel etik ($\bar{x} = 3.81$) davranışlarını gerçekleştirdikleri görülmektedir. Genel olarak öğretmenlerin, okul müdürlerinin etik liderliğin alt boyutu kapsamındaki davranışları gösterme düzeylerine ilişkin verdikleri puanların ortalaması "katılıyorum" düzeyindedir.

Bu araştırmanın ikinci alt problemi okul müdürlerinin etik liderliğin alt boyutlarına uygun davranış gösterme düzeylerinin, öğretmenlerin cinsiyetlerine, medeni durumlarına, kıdemlerine, branşlarına ve mezun oldukları kurum türüne göre farklılık gösterip göstermediğinin tespit edilmesidir. Okul müdürlerinin etik liderliğin alt boyutlarına uygun davranış gösterme düzeylerinin öğretmenlerin cinsiyetine göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin dağılım Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2

Okul müdürlerinin etik ilkelerin alt boyutlarına uygun davranış gösterme düzeylerinin, öğretmenlerin cinsiyetlerine göre t-testi sonuçları (n= 188)

Boyutlar	Cinsiyet	N	\bar{x}	S	Sd	t	P
İletişimsel Etik	Erkek	74	3.78	.41	186	-.434	.66
	Kadın	114	3.82	.61			
İklimsel Etik	Erkek	74	3.76	.51	186	-1.467	.14
	Kadın	114	3.89	.68			
Davranışsal Etik	Erkek	74	3.95	.46	186	-.174	.86
	Kadın	114	3.96	.52			
Karar Vermede Etik	Erkek	74	3.93	.47	186	-1.037	.30
	Kadın	114	4.02	.62			

Tablo 2'ye göre, erkek öğretmenler en yüksek değeri davranışsal etik boyutuna ($\bar{x} = 3.95$), kadınlar en yüksek değeri karar vermede etik boyutuna ($\bar{x} = 4.02$) vermiştir. Etik liderliğin iletişimsel etik [$t(186) = .66, p > .05$], iklimsel etik [$t(186) = .14, p > .05$], davranışsal etik [$t(186) = .86, p > .05$] ve karar vermede etik [$t(186) = .30, p > .05$] alt boyutlarında öğretmenlerin görüşleri cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık oluşturmamaktadır. Bir başka deyişle, erkek ve bayan öğretmenler, okul müdürlerinin etik liderlik davranışları gösterme düzeyleri ile ilgili benzer algılara sahiptirler. Okul müdürlerinin etik ilkelere uygun davranış gösterme düzeylerinin öğretmenlerin medeni durumlarına göre farklılaşıp farklılaşmadığı Tablo 3'te incelenmiştir.

Tablo 3

Okul müdürlerinin etik liderliğin alt boyutlarına uygun davranış gösterme düzeylerinin, öğretmenlerin medeni durumlarına göre farklılaşıp farklılaşmadığını gösteren t-testi sonuçları (n=188)

Boyutlar	Medeni Durum	N	\bar{x}	S	Sd	t	P
İletişimsel Etik	Evli	117	3.80	.54	186	-.32	.25
	Bekâr	71	3.81	.54			
İklimsel Etik	Evli	117	3.80	.60	186	-1.148	.68
	Bekâr	71	3.91	.66			
Davranışsal Etik	Evli	117	3.97	.47	186	.414	.98
	Bekâr	71	3.94	.54			
Karar Vermede Etik	Evli	117	4.03	.51	186	1.294	.20
	Bekâr	71	3.92	.64			

Tablo 3 incelendiğinde, evli öğretmenlerin en yüksek değeri karar vermede etik boyutunda ($\bar{x} = 4.03$), en düşük değeri iletişimsel ve iklimsel etik boyutunda ($\bar{x} = 3.80$), bekâr öğretmenlerin en yüksek değeri davranışsal etik boyutunda ($\bar{x} = 3.94$) ve en düşük değeri iletişimsel etik boyutunda ($\bar{x} = 3.81$) verdikleri ortaya konmuştur. Öğretmenlerin okul müdürlerinin, etik liderlik davranışlarına ilişkin görüşlerinin medeni durum değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını tespit etmek amacıyla yapılan t-testi sonuçları, etik liderliğin iletişimsel etik [$t(186) = .25, p > .05$], iklimsel etik [$t(186) = .68, p > .05$], davranışsal etik [$t(186) = .98, p > .05$] ve karar vermede etik [$t(186) = .20, p > .05$] boyutlarında herhangi bir anlamlı farklılığın oluşmadığını göstermektedir. Bir diğer ifadeyle, evli ve bekâr öğretmenler okul müdürlerinin etik liderlik davranışlarını benzer düzeyde algılamaktadırlar. Okul müdürlerinin etik ilkelere uygun davranış gösterme düzeylerinin öğretmenlerin kıdemlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı Tablo 4'te incelenmiştir.

Tablo 4

Okul müdürlerinin etik liderliğin alt boyutlarına uygun davranış gösterme düzeylerinin, öğretmenlerin kıdemlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını gösteren ANOVA sonuçları (n=188)

Boyutlar	Kıdem	\bar{x}	S	Sd	F	P	Tukey
İletişimsel Etik	1-10	3.74	.54	2	1.335	.27	-
	11-20	3.88	.53	185	.270		
	21 ve üzeri	3.82	.56	187	.768		
İklimsel Etik	1-10	3.85	.69	2	.764	.91	-
	11-20	3.89	.50	185	.908		
	21 ve üzeri	3.73	.67	187	.648		
Davranışsal Etik	1-10	3.84	.50	2	6.530	.00	1-2
	11-20	4.12	.41	185	.002		
	21 ve üzeri	3.95	.55	187	.549		
Karar Vermede Etik	1-10	3.91	.63	2	3.927	.04	1-2
	11-20	3.14	.41	185	.040		
	21 ve üzeri	3.89	.59	187	.984		

Tablo 4 incelendiğinde, 1-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin en yüksek değeri karar vermede etik boyutunda ($\bar{x} = 3.91$), en düşük değeri iletişimsel etik

boyutunda ($\bar{x} = 3.74$), 11-20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin en yüksek değeri davranışsal etik boyutunda ($\bar{x} = 4.12$), en düşük değeri karar vermede etik boyutunda ($\bar{x} = 3.14$) ve 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin ise en yüksek değeri davranışsal etik boyutunda ($\bar{x} = 3.95$), en düşük değeri de iklimsel etik boyutunda ($\bar{x} = 3.73$) verdikleri ortaya konmuştur. Öğretmenlerin etik liderlik davranışlarına yönelik görüşlerinin kıdem değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla yapılan varyans analizine göre (tukey testine göre), davranışsal etik boyutunda 1-10 yıl ile 11-20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin görüşleri arasında [$F_{(2-188)} = 6.530, p < .05$] ve karar vermede etik boyutunda yine 1-10 yıl ile 11-20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin görüşleri arasında [$F_{(2-188)} = 3.927, p < .05$] anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Diğer bir ifadeyle, 1-10 yıl ile 11-20 yıl arası kıdeme sahip olan öğretmenlerin, okul müdürlerinin davranışsal ve karar vermede etik boyutları kapsamına giren davranışları gösterme düzeylerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Okul müdürlerinin etik ilkelere uygun davranış gösterme düzeylerinin öğretmenlerin branşlarına göre farklılaşp farklılaşmadığı Tablo 5'de incelenmiştir.

Tablo 5

Okul müdürlerinin etik liderliğin alt boyutlarına uygun davranış gösterme düzeylerinin, öğretmenlerin branşlarına göre farklılaşp farklılaşmadığını gösteren t-testi sonuçları (n=188)

Boyutlar	Branş	n	\bar{x}	S	sd	T	p
İletişimsel Etik	Sınıf	103	3.74	.57	186	-1.860	.06
	Alan	85	3.88	.48			
İklimsel Etik	Sınıf	103	3.74	.63	186	-2.355	.02
	Alan	85	3.96	.60			
Davranışsal Etik	Sınıf	103	3.97	.49	186	.303	.76
	Alan	85	3.95	.51			
Karar Vermede Etik	Sınıf	103	3.94	.52	186	-1.238	.22
	Alan	85	4.04	.62			

Tablo 5'e göre, sınıf öğretmenleri en yüksek değeri davranışsal etik boyutuna ($\bar{x} = 3.97$), alan öğretmenleri en yüksek değeri karar vermede etik boyutuna ($\bar{x} = 4.04$) vermişlerdir. İklimsel etik boyutunda [$t(186) = .02, p < .05$], sınıf ve alan öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığa rastlanırken, iletişimsel etik [$t(186) = .06, p > .05$], davranışsal etik [$t(186) = .76, p > .05$] ve karar vermede etik [$t(186) = .22, p > .05$] boyutlarında herhangi bir anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Başka bir deyişle, sınıf ve alan öğretmenlerinin okul müdürlerinin etik liderlik davranışları gösterme düzeylerine ilişkin görüşleri arasındaki fark sadece iklimsel etik boyutunda anlamlı düzeydeyken, diğer alt boyutlarda bu fark anlamlı düzeyde değildir. Okul müdürlerinin etik ilkelere uygun davranış gösterme düzeylerinin öğretmenlerin mezun olduğu kurum türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığı Tablo 6'da incelenmiştir.

Tablo 6

Okul müdürlerinin etik liderliğin alt boyutlarına uygun davranış gösterme düzeylerinin, öğretmenlerin mezun oldukları kurum türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığını gösteren ANOVA sonuçları (n=188)

Boyutlar	Mez.Old.Kur.Tür.	\bar{x}	S	sd	F	p	Tukey
İletişimsel Etik	Fen-Edeb.	3.86	.50	2	.542	.88	-
	Eğ.Fak.	3.78	.58	185			
	Diğer	3.87	.36	187			
İklimsel Etik	Fen-Edeb.	3.96	.68	2	.301	.74	-
	Eğ.Fak.	3.83	.66	185			
	Diğer	3.85	.50	187			
Davranışsal Etik	Fen-Edeb.	3.65	.50	2	3.873	.63	2-3
	Eğ.Fak.	3.49	.42	185			
	Diğer	3.40	.64	187			
Karar Vermede Etik	Fen-Edeb.	3.65	.58	2	.244	.97	-
	Eğ.Fak.	3.61	.35	185			
	Diğer	3.37	.78	187			

Tablo 6 incelendiğinde, fen-edebiyat fakültesinden mezun öğretmenlerin en yüksek değeri iklimsel etik boyutunda ($\bar{x} = 3.96$), en düşük değeri davranışsal ve karar vermede etik boyutlarında ($\bar{x} = 3.65$), eğitim fakültesinden mezun olan

öğretmenlerin en yüksek değeri iklimsel etik boyutunda ($\bar{x} = 3.83$), en düşük değeri davranışsal etik boyutunda ($\bar{x} = 3.49$) ve diğer kurumlardan mezun olan öğretmenler en yüksek değeri iletişimsel etik boyutunda ($\bar{x} = 3.87$), en düşük değeri de karar vermede etik boyutunda ($\bar{x} = 3.37$) verdikleri görülmektedir. Öğretmenlerin okul müdürlerinin etik liderlik davranışlarına ilişkin görüşlerinin mezun olunan kurum türü değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan varyans analizine göre (tukey testine göre), davranışsal etik boyutunda eğitim fakültesi mezunu olan öğretmenlerle diğer kurumlardan mezun olan öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı farklılığa [$F_{(2-188)} = 3.873, p < .05$] rastlanmıştır. Diğer boyutlarda anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmada öğretmenlerin, okul müdürlerinin etik liderliğin iletişimsel, iklimsel, davranışsal ve karar vermede etik boyutlarındaki davranışları gösterme düzeylerine ilişkin algıları incelenmiştir. Araştırma sonucunda, okul müdürlerinin iletişimsel, iklimsel, davranışsal ve karar vermede etik boyutları kapsamına giren davranışları göstermede genel olarak başarılı oldukları tespit edilmiştir. Bir başka ifadeyle, öğretmenler okul müdürlerinin etik liderlik davranışlarını yeterli düzeyde gösterdiklerine inanmaktadırlar. Erdoğan (2007), Gültekin (2008) ve Karagöz (2008) yaptıkları araştırmalarda benzer bulgulara ulaşmışlardır. Bu sonuç, beklenen düzeyde gibi görünse de esas itibarıyla yeterli görülmemektedir. Yılmaz (2006) bir okul müdürünün duruşu, bilgisi, becerisi, karakter yapısı ve insana bakış açısıyla örgüt üyelerini etkilemektedir. Bu bağlamda, okul müdürlerinden etik ilkelere en üst düzeyde uygunluk göstermeleri beklenmektedir.

Bu araştırmada, ilköğretim okulu müdürlerinin etik liderliğin alt boyutlarına (iletişimsel etik, iklimsel etik, davranışsal etik ve karar vermede etik) uygun davranış gösterme düzeyleri, öğretmenlerin cinsiyetlerine, medeni durumlarına, mesleki kıdemlerine, branşlarına ve mezun oldukları kurum türüne göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Araştırma sonuçları öğretmenlerin okul müdürlerinin etik liderlik davranışları gösterme düzeylerine ilişkin algılarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı şekilde farklılaşmadığını göstermektedir. Bunun nedeni, öğretmenlik mesleğinde cinsiyetin bir önem taşıması ve mesleki rollerin öğretmenlere cinsiyetlerinden bağımsız olarak tebliğ edilmesi olabilir. Araştırmanın bu bulgusu ile Turhan'ın (2007) yaptığı çalışmanın bulguları paralellik

göstermektedir. Öte yandan, araştırmanın diğer bir bulgusu medeni durum değişkeninin öğretmenlerin etik liderlik davranışlarına yönelik görüşlerini değiştirmedeği yönündedir. Diğer bir ifadeyle, evli ve bekâr öğretmenler okul müdürlerinin etik liderlik davranışları gösterme düzeyleri ile ilgili benzer algılara sahiptirler. Bunun nedenlerinden biri, öğretmenlerin okulda aynı ortamı paylaşmaları nedeniyle birbirlerinin düşüncelerinden etkilenmeleri olabilir.

Araştırmada öğretmenlerin okul müdürlerinin etik liderlik davranışlarına ilişkin algılarının kıdem değişkenine göre anlamlı şekilde farklılaşmış farklılaşmadığı incelenmiştir. Araştırma sonucunda, davranışsal etik boyutunda 1-10 ve 11-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 11-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine anlamlı farklılığa rastlanmıştır. Bunun bir nedeni, öğretmenlerin mesleki hayatta tecrübe kazandıkça etik algılarının daha olumlu hale gelmesi olabilir. Diğer bir nedeni ise öğretmenlerin meslekte deneyim kazandıkça müdürlerin hangi davranışlarının etik hangilerinin etik olmadığı konusunda duyarsızlaşmaları ve genelde yapılan davranışları olumlu olarak nitelendirmeleri olabilir. Karar vermede etik boyutunda ise 1-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenler ile 11-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 1- 10 yıl kıdeme sahip öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bunun sebebi, meslekte daha yeni olan öğretmenlerin karar süreçlerine daha fazla katılmak istemeleri ve bu konuda daha hassas olmaları olabilir. Cemaloğlu ve Kılınç (2009) yaptıkları çalışmada kıdemli öğretmenlerin okul yöneticilerinin etik liderlik davranışları gösterme düzeylerine ilişkin algılarında anlamlı bir fark yarattığını ortaya koymuşlardır. Bu bulgu, araştırmanın bulgularını destekler niteliktedir. Öte yandan, Kentsu'nun (2007) araştırma bulguları bu araştırmayla paralellik göstermemektedir.

Araştırmada öğretmenlerin okul müdürlerinin etik liderlik davranışlarına ilişkin algılarının branş değişkenine göre anlamlı şekilde farklılaşmış farklılaşmadığı incelenmiştir. Araştırma sonucu, iklimsel etik boyutunda, alan öğretmenleri lehine anlamlı bir farklılığın olduğu, diğer boyutlarda ise anlamlı farklılıkların oluşmadığı görülmüştür. Branş öğretmenlerinin iklimsel etik kapsamındaki davranışları göstermede, okul müdürlerini daha başarılı bulmalarının bir nedeni, sınıf öğretmenlerine göre daha rahat çalışma saatlerine ve iş yüküne sahip olmaları ve örgütsel iklimle ilgili davranışlara yönelik daha fazla farkındalık geliştirmiş olmaları olabilir. Baştuğ (2009) yaptığı araştırmada öğretmenlerin farklı branşlardan olmalarının okul müdürlerinin etik liderlik davranışları göstermelerine ilişkin

algılarına etki etmediğini ortaya koymuştur. Bu bulgu, araştırma bulguları ile kısmen paralellik göstermektedir.

Bu araştırmada son olarak, öğretmenlerin okul müdürlerinin etik liderlik davranışlarına ilişkin algılarının mezun olunan kurum değişkenine göre anlamlı şekilde farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Araştırma sonucunda, sadece davranışsal etik boyutunda eğitim fakültesinden mezun olan öğretmenler ile diğer kurumlardan mezun olan öğretmenler arasında, eğitim fakültesinden mezun olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık ortaya çıkmış, diğer boyutlarda herhangi bir anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Bunun nedeni olarak eğitim fakültelerinden mezun olan öğrencilerin konuyu bilmeleri ve daha objektif bir değerlendirmede bulunmuş olmaları gösterilebilir. Bununla birlikte, davranışsal etik boyutunda en yüksek değeri veren grubun fen-edebiyat fakültesinden mezun olan öğretmenler olmasının nedeni olarak da bu öğretmenlerin konuyla ilgili çok fazla yeterliliğe sahip olmamaları sebebiyle irdeleyemedikleri bir durumu etik olarak kabul edebilmeleri gösterilebilir.

Bu araştırmada, okul müdürlerinin etik liderlik davranışlarını gösterme düzeyleri cinsiyet, medeni durum, kıdem, branş ve mezun olunan kurum türü değişkenleri açısından incelenmiştir. Buna göre ortaya çıkan sonuçlar aşağıdaki gibidir:

- 1) İlköğretim okulu öğretmenleri, okul müdürlerinin etik liderliğin, iletişimsel, iklimsel, davranışsal ve karar vermede etik boyutlarında etik davranışlar gösterdiklerine "*katılmaktadırlar*".
- 2) Öğretmenlerin okul müdürlerinin etik ilkelere uygun davranış gösterme düzeylerine ilişkin görüşleri cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir.
- 3) Öğretmenlerin okul müdürlerinin etik ilkelere uygun davranış gösterme düzeylerine ilişkin görüşleri medeni durum değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir.
- 4) Kıdem değişkeni incelendiğinde, davranışsal etik boyutunda 1-10 ve 11-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 11-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine anlamlı farklılığa rastlanmıştır. Bununla birlikte, karar vermede etik boyutunda 1-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenler ile 11-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 1-10 yıl kıdeme sahip öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

- 5) Branş değişkeni incelendiğinde, iklimsel etik boyutunda branş öğretmenleri lehine anlamlı bir farklılığın olduğu, diğer boyutlarda ise anlamlı farklılıkların oluşmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- 6) Mezun olunan kurum değişkeni incelendiğinde, yalnızca davranışsal etik boyutunda eğitim fakültesinden mezun olan öğretmenler ile diğer kurumlardan mezun olan öğretmenlerin görüşleri arasında, eğitim fakültesinden mezun olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır.

Öneriler

- 1) Araştırmadan çıkan sonuca göre, öğretmenler okul müdürlerinin etik liderlik davranışları gösterdiklerine katılmaktadırlar; fakat bu düzeyin çok da yüksek olmadığı görülmektedir. Okul yöneticileri için ülke çapında kabul edilecek etik kodların oluşturulması ve bu kodlara uygun hareket etme zorunluluğunun getirilmesi bu düzeyin yükselmesini sağlayabilir.
- 2) Okullarda, etik liderlik davranışlarının daha yüksek düzeyde gerçekleştirilebilmesi için bu konuda sorumluluk sahibi olacak ve yaptırım uygulama yetkisine sahip olacak il, ilçe ve okul düzeyinde etik kurullar oluşturulmalıdır. Etik dışı davranışlar sergileyen okul yöneticilerine yaptırım uygulanmalıdır.
- 3) Bu konuda etik ilkeler konusunda öğretmen ve müdürlerin eğitilmesi etik anlayışın oluşması ve yerleşmesi bakımından faydalı olabilir.
- 4) Yapılan araştırmada, iklimsel etik boyutu kapsamındaki davranışlarda alan öğretmenleri ile sınıf öğretmenleri arasında ve davranışsal etik boyutu kapsamındaki davranışlarda 1-10 ile 11-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmıştır. Bu konuda, öğretmenlerin farklı algılarının hangi nedenlerden kaynaklandığı incelenmeli ve herkes tarafından paylaşılan etik bir okul kültürünün oluşturulması için çaba sarf edilmelidir.

Kaynakça

- Aydın, İ. (2006). *Eğitim ve öğretimde etik* (2.Baskı). Ankara: Pegem A.
- Aydın, İ. P. (2002). *Yönetmel, mesleki ve örgütsel etik* (3. Baskı). Ankara: Pegem A.
- Balcı, A. (2004). *Sosyal bilimlerde araştırma, yöntem, teknik ve ilkeler* (4. Baskı). Ankara: Pegem A.
- Baş, T. (2003). *Anket* (2. Baskı). Ankara: Seçkin.
- Baştuğ, İ. (2009). *İlköğretim okulu müdürlerinin etik liderlik davranışlarına ilişkin öğretmen görüşleri (Konya ili örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Bursalıoğlu, Z. (1987). *Okul yönetiminde yeni yapı ve davranış*. Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Cemaloğlu, N. ve Kılınç, A. Ç. (2009). Okul müdürlerinin etik ilkelere uygun davranışlar gösterme düzeyleri. İçinde, *IV. Eğitim Yönetimi Kongresi*, 14–15 Mayıs 2009, Pamukkale Üniversitesi, Denizli, Türkiye.
- Cranston, N., Ehrich, L., Kimber, M. (2003). The ‘right’ decision? Towards an understanding of ethical dilemmas for school leaders. *Westminster Studies in Education*, 26(2), 135–147.
- Conaway, R. N., Fernandez, T. L. (2000). Ethical preferences among business leaders: Implication for business schools. *Business Communication Quarterly*, 63(1), 23–38.
- Erdoğan, Ç. (2007). *İlköğretim okulu müdürlerinin etik liderlik davranışları*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Gültekin, M. (2008). *İlköğretim okulu müdürlerinin etik davranışı gösterme düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Haynes, F. (2002). *Eğitimde etik* (Çev. S. Kunt Akbaş). İstanbul: Ayrıntı.
- Hitt, W. D. (1990). *Ethics and leadership: Putting theory into practice*. Columbus: Battelle.
- Hughes, C. (2008). *A relationship among public school leadership, ethics and student achievement* (Unpublished doctoral dissertation). Retrieved from ProQuest Dissertations and Thesis database. (UMI: 3337323).

- Karagöz, A. (2008). *İlk ve orta öğretim okulu müdürlerinin öğretmenler tarafından algılanan etik liderlik rolleri ile öğretmenlerin örgütsel adanmışlıkları arasındaki ilişki (Bursa ili örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Karasar, N. (1999). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler*. Ankara: Nobel.
- Karşlı, M. D. (2004). *Yönetimsel etkililik*. Ankara: Pegem A.
- Kentsu, J. (2007). *Okul müdürlerinin kişilik özelliklerinin örgütsel etik üzerine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Minkes, A. L., Small, M. W., Chatterjee, S. R. (1999). Leadership and business ethics: Does it matter? Implications for management. *Journal of Business Ethics*, 20(4), 327–335.
- Pipkin, C. H. (2000). A call for ethical leadership. *GSU Educational Forum*, 5(1), 1–3.
- Schweperker C. H. (2001). Ethical climate's relationship to job satisfaction, organizational commitment, and turnover intention in the salesforce. *Journal Of Business Research*, 54(1), 39–52.
- Sergiovanni, T. J. (1992). *Moral leadership: Getting to the heart of school improvement*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Turhan, M. (2007). *Genel ve mesleki lise müdürlerinin etik liderlik davranışlarının okullardaki sosyal adalet üzerindeki etkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Yamane, T. (2001). *Temel örnekleme yöntemleri* (Çevirenler: A. Esin; M. A. Bakır; C. Aydın ve E. Gündüzel). İstanbul: Literatür.
- Yılmaz, E. (2005). Okullarda örgütsel güven ölçeğinin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14, 739–756.
- Yılmaz, E. (2006). *Okullardaki örgütsel güven düzeyinin okul müdürlerinin etik liderlik özellikleri ve bazı değişkenler açısından değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.

Summary

EXAMINING PRIMARY SCHOOL PRINCIPALS' ETHICAL LEADERSHIP BEHAVIOURS ACCORDING TO DIFFERENT VARIABLES

Murat Gürkan GÜLCAN* **Osman ÇEPNİ****

Ali Çağatay KILINÇ***

Ethics has attracted attention much nowadays (Cranston, Enrich ve Kimber, 2003). The relationship between ethics and management is mostly about allocation of sources and benefits. In social life, education and ethics should be in harmony to take the advantage of change and development and to help social congruity and trust build.

The ethical leadership skills of school administrators are taken in four sections, communicative, climate, behavioral and decisive (Yılmaz, 2006). Communicative leadership is concerned with building healthy relationships between administrators and workers (Yılmaz, 2006). Ethics in organization climate is about supporting workers, expanding beliefs and thoughts freely and introducing school vision and mission clearly (Yılmaz, 2005). Behavioral ethics is interested in administrators' behaving trustworthy and fair and behaving each member equally. In addition, loyalty to occupation, responsibility and respects to others' thoughts are expected from an ethical administrator (Hughes, 2008). Decisive ethics is about making morally correct choices and knowing what is wrong and right (Turhan, 2007).

Corresponce Address: * Assist. Prof. Dr., Gazi University, Faculty of Technical Education, Department of Educational Sciences, Program for Educational Administration, Inspection, Planning, and Economy, Teknikokullar-Ankara, mgulcan@gazi.edu.tr.

** Res. Assist, Gazi University, Gazi Faculty of Education, Department of Educational Sciences, Program for Educational Administration, Inspection, Planning, and Economy, cagatay0684@hotmail.com.

*** Res. Assist., Karabük University, Faculty of Literature, Department of Geography, ocepni@karabuk.edu.tr.

Ethical Leadership

Ethical values enable people to do what is good and right and become qualified throughout history. Therefore, leadership concept are strongly connected with ethics and ethical people. The core values of ethics are to behave respectfully to all members of society, tolerating people from different thoughts, beliefs and cultures and allocate the sources fairly (Yılmaz, 2006). Inspiring the workers with trust is one of the most important ethical leadership behaviors (Pipkin, 2000). Determining the rules of the organization and building values and norms that should be protected by members of the organization are some duties of ethical school administrators (Minkes, Small ve Chatterjee, 1998).

Sergiovanni (1992) considers ethics as heart of the leadership and sees it as one of the most important concepts of school administration. Haynes (2002) gives ethics an important place in school administration because school is responsible for the education of future generations and their ethical development. Aydın (2006) implies that an ethical school administrator should build ethical climate, respect to the rights of members and look for the rightness in his or her behaviors.

Bursalıoğlu (1987) states that school has a very critical role in enabling qualified human energy and building comfort of a society and developing economically, politically and culturally. In this respect, it is very important to decide the level of ethical behaviors of school administrators. Therefore, the related picture can be seen clearly and more can be said about the general view.

Purpose of the Study

The purpose of this study is to determine the level of the ethical leadership behaviors of school administrators according to the thoughts of teachers. The variables are the gender, marital status, age, seniority, branch and the institution that they graduate.

Method

The study was based on relational search model and the population was consisted of 668 teachers working in the primary schools of Ministry of Education in Karabuk. Totally 188 teachers from 8 different schools joined the study. “The Ethical Leadership Scale” developed by Yılmaz (2005) was used to determine the ethical leadership levels of primary school administrators. Total reliability

coefficient of the scale is found to be .97. It is .95 for communicative subscale, .92 for climate subscale, .90 for decisive ethics and .94 for behavioral ethics. 200 questionnaires were distributed to the sample schools and 188 of them returned. 188 questionnaires were analyzed in SPSS statistics packet. Frequency, percentage, arithmetic mean, t-test, and one-way ANOVA were performed to analyze the data.

Findings

The findings of the study are as follows;

- 1) Teachers think that school administrators are generally successful in ethics, but they are more successful in decisive ethics. They are also relatively less successful in communicative ethics.
- 2) There are no significant differences in the ethical behaviors of administrators according to the gender of teachers.
- 3) There are no significant differences in the ethical behaviors of administrators according to the marital status of teachers.
- 4) There are no significant differences in the ethical behaviors of administrators according to the age of teachers.
- 5) There are significant differences in the ethical behaviors of administrators according to the seniority of teachers. In behavioral and decisive ethics, the thoughts of teachers who have 1-10 years experience and 11-20 years experience differs from each other.
- 6) There are some significant differences in ethics in climate according to the thoughts of teachers. The differences occur only in ethics in climate.
- 7) There are also some differences in the behavioral ethics according to the institution that teachers graduate.

Discussion

The findings of the research indicated that perceptions of the primary school teachers about subscales of ethical leadership (communicational ethics, behavioral ethics, ethics in decision making, and environmental ethics) were generally positive. It was seen that teachers showed a high level of perception on the subscales of ethical leadership. Erdoğan (2007), Gültekin (2008) and Karagöz (2008) also obtained similar findings in their studies. Schools administrators manage schools

which are the most important institutions of the society. Therefore, they are expected to show ethical behaviors at the top level.

The gender of the teachers is not an important factor effecting teachers' perceptions in ethical behaviors. This may stem from the fact that teaching occupation is garnished to the individuals regardless of their gender. It is also apparent that teachers' perceptions from different marital status are similar to each other. It is probably because of the fact that they affect each other's beliefs. One of the reasons for why teachers of 1-10 teaching experience and 11-20 experience differ in decisive ethics may be the fact that younger teachers are more eager to join the decision processes in school and that they are more sensitive. As one of the interesting findings of the study, there become significant differences in behavioral ethics according to the institution that teachers graduate. The difference occurs between teachers graduating from faculty of education and teachers graduating from other institutions. The reason for this may be the fact that teachers graduating from education faculties know about the subject and so they may evaluate more objectively.